

N. Hemmingius
Demonstratur quod
nec homo sit peccatum
nec peccatum substantia.

Hafniæ 1577.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 797 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 797 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 797 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 797 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 797 4°

3. 105.

DA BOX

40

LN 797

M

ASSERTIONES

QVIBVS DEMONSTRATVR
QVOD NEC HOMO SIT PECCATVM,
NEC PECCATVM SUBSTANTIA,
propositæ in Disputationem

A
NICOLAO HEMMINGIO
XI. DECEMBRIS,
Anno 1577.

I.

NEC homo peccatum, nec peccatum substantia propriè dici potest, de quo cunq; vel homine vel peccati genere loquaris.

2.

Nam qui hominem peccatum dixerit, & peccatum substantiam, is & Deum authorem peccati fingit, & peccatum creaturam esse somniat.

3.

Si quidem nulla substantia vera existit, cuius conditor Deus non sit.

4.

Si ergo hominem Deus in utero materno format, & in hanc lucem introducit: non poterit peccati labem effugere, si homo substantialiter peccatum est.

604

A

Quare

5.

Quare necesse erit aut duos Deos cum Manichæis
statuerit, aut utrumq[ue] delyrium, (videlicet, homo est pec-
catum, & peccatum est substantia) ab Ecclesia explo-
dere.

6.

Verum cùm & recta ratio, & vox cœlestis, & fa-
des Catholica vnum solum Deum agnoscit conditorem
omnium rerum quæ per se subsistunt, vanitas Manichæ-
orum potius ridenda est quam refutanda.

7.

Quapropter constanter rejicimus & detestamur eos
rum opinionem qui audent dicere, vel hominem esse pec-
catum, vel peccatum substantiam, modò proprietatem
verborum consideramus.

8.

Tametsi autem cùm peccauit homo (vt ait Augus-
tinus) peccauit natura, & facta est natura iam pecca-
trix; tamen non est effecta vitium siue peccatum.

9.

Proinde quicunq[ue] statuit hæc duo principia vera
esse, vt sunt verissima, videlicet, Deus cùm sit optimus,
nec vult nec facit peccatum: quod principium agnoscit
Augustinus cùm ait: Detestanda est opinio quæ credit
Deum cuiusquam malæ actionis aut voluntatis esse au-
torem, & Deus ipse sua manu format hominem in utero
Matri,

Matris, Job 10. Non potest ullo modo assentiri nouo isti dogmatistæ fingenti vel hominem esse peccatum, vel peccatum substantiam.

10.

Huic demonstrationi plurimæ rationes subserviunt, quarum aliquot, easq; præcipuas recitabo.

II.

Creatio hominis clarissimè ostendit hominem esse bonam Dei creaturam, & peccatum esse tristissimum accidens, quo Dei creatura destruxta ac deformata est. Nam homo fuit ante peccatum quod in hominem per lapsum irrepsit, quod peccatum non sustulit naturam sed vitauit.

12.

Propagatio hominis idem ostendit. Scriptum est enim quod Adam genuit filium ad similitudinem suam, hoc est, talem genuit qualis ipse fuit. Habuit autem ille naturam à Deo & peccatum à seipso. Quare natura bona propagata est cum vitio quod ei attraxit prævaricatio. Hinc sequitur quod ut peccatum fuit accidentis in primo homine, ita & in omnibus ipsius posteris accidentis est.

13.

Promissio reparationis facta est non peccato, quod Deus odit & detestatur: sed homini quem amat ut suam creaturam nobilissimam. Quis hic non videt peccatum

A 2

catum

catum ab homine distingui? Ex quo sequitur nec hominem peccatum esse, nec peccatum substantiam.

14.

Incarnatio filij Dei manifestè docet, quòd nec natura hominis sit peccatum, nec peccatum substantia. Assumpsit enim filius Dei nostram naturam in unitatem personæ, non autem assumpsit peccatum. Aliud igitur natura nostra cum suis proprietatibus naturalibus est, aliud autem peccatum. Non igitur homo peccatum, nec peccatum substantia.

15.

Originalis iusticia in Adamo non fuit substantia, sed ornamentum substantiae separabile. Igitur nec originale peccatum substantia erit. Nam, ut Adam secundum animam eandem & corpus idem fuit ornatus iusticia originali: ita in ysdem deformatus vicio originis. Quare vtrunque accidens erat, si modo concedis accidens esse, quod mutabiliter subiecto inest.

16.

Peccatum originale in Adamo fuit priuatio iusticie originalis, & in nobis carentia iusticie eiusdem. Ergo ut in Adamo ita & in nobis est accidens & non substantia. Puto enim neminem ita insanire, ut priuacionem aut carentiam dicat esse substantiam.

17.

Peccatum actuale, videlicet, cogitatum, concupitum,
dictum

dictum, factum, omissum, contra legem Dei, substantia
nullo modo dici potest. Ergo neq; originale peccatum
est substantia. Nam sunt eiusdem generis, videlicet de-
fectionis à Deo.

18.

Peccatum Diabolorum non est substantia, sed ac-
cidens. Igitur etiam peccatum in homine non est sub-
stantia, sed accidens. Nam certum est & indubitatum
Diabolos retinere eandem substantiam quam acceperunt
in creatione, sicut & homines. Etsi enim in hominibus
multiplicatur substantia, quod non fit in Diabolis, ta-
men eadem specie manet.

19.

Vt lex Dei præcipit vt diligamus omnes homines,
ita mandat nos odisse peccatum & iniquitatem. Si ergo
homines substantialiter sunt peccata, diligendi non sunt.
Si sunt a diligendi profecto natura hominis à peccato di-
stinguenda est.

20.

Vt omne peccatum veteris hominis nomine censem
tur, ita omnis iusticia vera noui hominis appellatione ve-
nit. Cùm ergo illum iubet nos Paulus exuere & hunc
induere, manifestè discernit inter id quod exuitur & in-
duitur, & inter illum qui induit & exuit, qui nec pec-
catum nec iusticia dici potest, sed est utriusq; subiectum.

A 3

Qui

21.

Qui existimant veteris hominis & noui hominis
appellationibus significari & subiectum, & id quod in
subiecto hæret, siue peccatum siue iusticiam, præter, immo
contra scripturam loquuntur. Nec satis animaduero-
tunt quænam sit harum appellationum ratio.

22.

Scriptura definit ἄμαρτιαν esse ἄγονιαν &
ἀδικιαν, quæ coniuncta ostendunt quæ sit vera pec-
cati ratio: videlicet, quod peccatum sit transgressio le-
gis diuinæ, qua maiestas diuina offenditur, quam profe-
ctò transgressionem nemo nisi ineptissimè substantiam
esse dixerit.

23.

Christus dominus cum iubet ut precaturi inter
alia dicamus: Remitte nobis peccata nostra: & cum
Dauid ait: Dele iniquitatem meam, profectò inter sub-
iectum & malum inhærens in subiecto discernunt: illud
vitiosum hoc autem vitium significantes.

24.

Conformatas nostri cum Deo in omni æternitate
erit accidens: ergo deformitas nostra in hac vita cum
originalis tūm actualis est accidens. Etsi enim illa immu-
tabiliter inheret subiecto: tamen accidit ex gratia Dei, ut
hac exculpa nostra est.

Hic

25.

His rationibus accedit vox Ecclesiae Dei quae plu-
ris facienda est, quam ut ab ea discedamus propter no-
num dogmatistam. Augustinus qui facile princeps
Theologorum cum Græcorum tum Latinorum veterum
& neotericorum haberi potest, sic ait: Iniquitas quippe
ipsa non est substantia: non enim iniquitas est natura
quam formauit Deus: sed est peruersitas quam facit
homo. Ambrosius. Quomodo inhabitat in carne pecca-
tum cum non sit substantia sed præuaricatio boni? Sed
quid referam plura Patrum testimonia cum nullus nobis
objici possit qui peccatum substantiam esse dixerat?

26.

Hactenus demonstrauimus & rationibus firmis
conclusimus, quod nec homo peccatum, nec peccatum sub-
stantia propriè dici possit.

27.

Hac demonstrata veritate contenti simus & eam
opponamus omnibus argutijs aduersariorum, non enim
fieri potest, ut in una re sit nisi una constans veritas,
quæ valida est contrarie opinionis refutatio.

Pro quorūm ergo hominē peccatis Christus ē mortuus, pp eorum iustitiam
est resurrexit, juxta antecedentem dei voluntatem. At pro omnī p. E.
Quemadmodū, inquit Paulus Rom. 5, p. obediētiā unius homini peccatores
iustitiā fuisse multi (v. 12) ita per obediētiā unius iusti
constitūti sunt multi, nempe omnes, quoad iustitiam acquisitionem, v. 18.
Atq. ha. posterioris ratione cūnt Iusti Fewerborni, qbus suis
lūtius sī priorib[us] D. Gijben.

B. Causa officiis perficiuntur est aīn Patre et spir. d. Christus, singu-
lari gradū impl. Ecclesia in reformationem Universalim; con mento;
non at, Redemptor ad Et Iudex. Hulsen. in Breviar. Ville Corint.
et parvulat. Scherzen.

4

Vestio dubia.

An etiam impii sunt resurrecti virtute meritorum mortis
et resurrectionis Christi?

Ivi negativam defendant, nisi nimirum rationibus.

1. Resurrectio, quia sit vi meritorum. S. refutat nisi Christi
illa sit ad vitam et salutem, ac proinde effectus ejus est salutaris,
et sacrificius, et non minitorius ac damnatorius. Rom. 4 v. 25. 1. Pet. 1. v. 3.
Iam v. utilitas vita naturalis, si in novissimo contingat impius, non
sit ad vitam et salutem, sed ad iudicium ac damnacionem, ac proinde
effectus ejus est salutaris, et damnatorius. 2.
2. Christus merito suo est causa resurrectionis ad salutem. E. non
est causa resurrectionis ad damnacionem. Unius uero cause prece oportet
tri. Cuius contraire effectus
3. Quicquid Christus nobis accepit, illud frumentum primum, scilicet illud
nobis applicamus. Iam v. impii desiderant fide. E. etiam
applicare meritum Christi, et sic est fructus scilicet resurrectionis.

vi affirmat. tenent, ita argumentantur.

1. Pro quibus Christus est mortuus, pro iis etiam resurrexit. At pro
omnibus est mortuus. 2. Cor. 5, v. 10. Joh. 10, 15. 2. Pet. 2, 1. E. Utinam
Christus omnes et singulis locis accepit, ut in ipso mortem eternam effundere
quod est vivere quicquid: Ita est pro omnibus illis mortem quod padit,
et ex semine divina intentio in omnium utilitatem resurrexit,
quod a. ob omni non sit ipsius salutari, id est filius ex accidenti, vivus
semper ob inutilitatem: adeoque quemadmodum non possum dicere,
Christum non esse mortuum pro omnibus, quia omnes non applicant sibi
eius meritum et salvum: Ita neque Tertius Christus non resurrexit
pro omnibus, quia omnes non existunt ex ejus resurrectione gloriam et aeternam
salutarem capere. Sed mors et resurrectio Christi secundum cedidit inutilitatem
damnacionis, ita vel iudicium coram erat gravius, quandoquecum fide
filiis applicare tanta beneficia negligunt etc. Et hoc collimat
2. arg. Reprobi damnabuntur ideo, quod non crediderint in Christum non
tantum mortuum, sed et ex mortuis resurrectionem. E. Christus pro
ipius, o tantum vere fuit mortuus, sed et in illorum auctoritate resurrexit.
Sic quis reprobi damnabuntur propter ea, quod non crediderint id vere in suam
utilitatem a Christo esse istud, quod etiam vere factum non trahit. H. e. damnabuntur
qui fulgur credere noluerint esse credibile. Id a. gratius sustinetur divine
3. Christus mortuus est pro peccata nostra et pro iustitia nostra resurrexit Rom. 4 v. 25.

Verte pag. ordine retrogr.

